

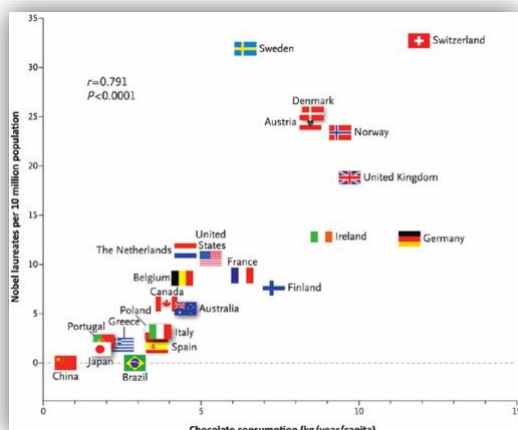
- ▶ **Årsmøde i klinisk ernæring 2023**
- ▶ **Ordinær generalforsamling**
- ▶ **Fra Nutricias forskningslegat 2021**
- ▶ **Klummen**
- ▶ **Refeeding klinisk retningslinje i høring**

DSKE årsmøde 2023

Af Anne Marie Beck og Aino L. Andersen

DSKE præsenterer med stolthed to af de største internationale forskere indenfor klinisk ernæring til årsmødet fredag 12. maj 2023.

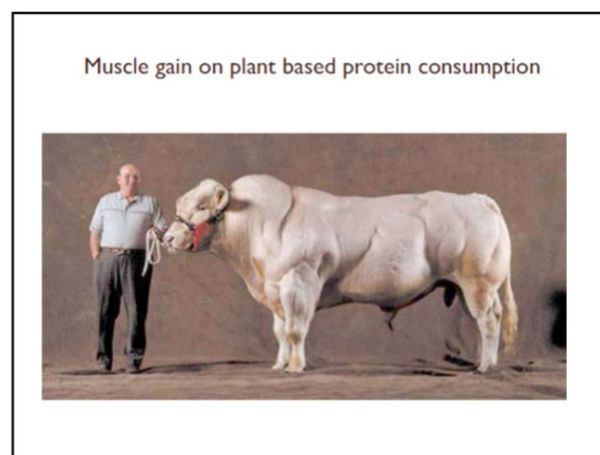
Den ene er professor **Philipp Schuetz**, der er intern mediciner og endokrinolog med særlig interesse for klinisk ernæring. Han leder afdelingen for intern medicin og akutmedicin på Kantonsspital Aarau, der er en del af det medicinske fakultet ved universitetet i Basel, Schweiz. Professor Schuetz var hovedforsker i EFFORT-studiet, der indtil nu er det største randomiserede kliniske forsøg, der har undersøgt betydningen af målrettet ernæringsbehandling af indlagte medicinske patienter i ernæringsrisiko. Resultaterne viste at der var en lang række positive kliniske effekter. Aktuelt står Phillip Schuetz i spidsen for endnu et kæmpe studie, EFFORT II, der undersøger effekten af at fortsætte ernæringsbehandlingen efter udskrivelsen på dødelighed, skrøbelighed, fysisk funktionsevne og rehabilitering. Toblerone kan noget.

Den anden er **Luc van Loon**, der er professor i træningsfysiologi og ernæring ved Maastricht Universitet i Holland og førende forsker inden for skeletmuskelmetabolisme. Aktuell forskning fokuserer bl.a. på

virksomheden af ernærings- og træningsinterventioner på opbygning af muskelmasse hos både raske og syge.

Et vigtigt fokus i van Loons forskning er brugen af fysisk aktivitet og diætinterventioner for at forbedre sundheden ved kroniske sygdomme og ved aldring. Et andet vigtigt fokus er betydningen af proteinkvalitet - fx vegetabilsk vs. animalsk - for opbygningen af muskelmasse og styrke. For hvilke hemmeligheder gemmer der sig i tyren?

Et andet emne, som DSKE også er stolte af at sætte på programmet, er implementering. I klinikken opstår der ofte problemer, når en evidensbaseret intervention skal implementeres i daglig praksis. Jeanette Wassar Krik er senior forsker inden for implementeringsforskning ved Klinisk Forskningsafdeling på Hvidovre Hospital. Hun arbejder med at udvikle metoder, som kan sikre at evidensbaseret viden og kliniske innovationer kan overføres til daglig klinisk praksis. Hun vil give os indblik i implementeringsforskning og gøre os klogere på hvordan vi får interventioner til at fungere i praksis.

Tilmeldingslink og øvrige informationer om årsmødet findes på www.dske.dk.

Vi glæder os til at se dig til årsmødet 2023 i København.

Abstracts til årsmødet

Af årsmødegruppen

Indsend dit abstract til årsmødet senest tirsdag 18. april 2023 kl. 12.00. Omfang højst 2000 anslag. Se mere under programmet på hjemmesiden.

Ordinær generalforsamling i DSKE

Af Christian Lodberg Hvas, formand for DSKE

Efter årsmødet i klinisk ernæring, dvs. fredag 12. maj 2023 kl. 16.15 – 17.15, afholdes ordinær generalforsamling i DSKE. Dagsorden udsendes til alle medlemmer 8. marts 2023. Forslag skal være bestyrelsen i hænde senest tre uger før generalforsamlingen, dvs. senest 21. april 2023. Forslag sendes til bestyrelse@dske.dk.

Fra Nutricias forskningslegat 2021

Af Maja Elisabeth Steensgaard, sygeplejerske; Laura Korsgaard Cooper, sygeplejerske; Karen Frumer, klinisk diætist; Christian Lodberg Hvas, overlæge; Janne Ladefoged Fassov, overlæge

Patientstyret reinfusion i en dobbeltløbet ileostomi via Insides System: Et feasibility studie

Projektet tager udgangspunkt i patienter med ileostomi, der har udviklet tarmsvigt, og derfor er afhængige af parenteralt tilskud. Hos tarmsvigtspatienter, der har en dobbeltløbet stomi, fx. en splitstomi eller loop-ileostomi, kan ernæring eller reinfusion af stomioutput i det fraførende stomiben muliggøre absorption af næringsstoffer, væske, vitaminer og mineraler fra den resterende del af tarmen, distalt for stomien. Derudover kan det forbedre de præoperative forhold distalt for stomien til eventuel kirurgi med henblik på reanastomosering.

Nuværende metoder for ernæring eller reinfusion af stomioutput i det fraførende stomiben er dog meget besværlige og tidskrævende, både for plejepersonale og patient, med det resultat at det sjældent iværksættes. Projektets primære formål er derfor at undersøge hvorvidt anvendelse af Insides System til reinfusion af stomioutput i det fraførende stomiben, kan lette arbejdsbyrden og dermed gøre reinfusion håndterbart for både plejepersonale og patient. Dette via et feasibility studie.

The Insides System består af en sonde anlagt i det fraførende stomiben, en pumpe(propel) forbundet til sonden inde i stomiposen, og en ekstern driverenhed, som magnetisk kobles til og aktiverer pumpen gennem stomiposen. Reinfusion via Insides System er derfor muligt i et lukket system, dette til forskel fra tidligere metoder med sondeernæring i det fraførende stomiben. Der er løbende inkluderet patienter til etablering af reinfusion på Lever-, Mave-, og Tarmsygdommes sengeafsnit på Aarhus Universitetshospital. Aktuelt har vi inkluderet 12 patienter til reinfusion via Insides System.

Vores nuværende erfaringer tyder på, at reinfusion stiller krav til patientens kognition, motivation, finmotoriske færdigheder og evne til at udføre ADL. Derudover også deres anatomiske forhold i det fraførende stomiben. Hver enkelt patient bliver derfor vurderet tværprofessionelt af læge, sygeplejerske og diætist, ift. om systemet synes muligt at etablere. Vurderingen pågår desuden under indlæggelse i forhold til, om systemet er en holdbar løsning på sigt. Ovenstående har resulteret i, at vi har måttet opgive reinfusion hos enkelte patienter, som følge af kognitive udfordringer og/eller anatomiske forhold, der forhindrede anlæggelse af sonden i det fraførende stomiben.

Alle inkluderede patienter modtager tværprofessionel oplæring i at reinfundere stomioutput via Insides System under indlæggelse. Læge forklarer om indikation og behandling, og varetager sondeanlæggelse i det fraførende stomiben. Sygeplejerske varetager patientopplæring i at pumpe, samt at bandagere stomi efter etablering af systemet, evt. i samarbejde med stomisygeplejerske. Klinisk diætist underviser patienten i diæt mhp. at opfylde ernæringsbehov og forebygge okklusion af pumpen/propel.

Herefter håndterer patienterne selvstændigt

reinfusion efter udskrivelse, da der skal pumpes mange gange dagligt. Dette udgør en betydelig del af de krav, der stilles til patienten.

Patienterne kommer til planlagt kontrol på afdelingen, hvor sonden i det fraførende stomiben skiftes med fast interval, omtrent hver 4.-5. uge.

Etableringen af systemet kræver få ændringer af patienternes vanlige stomibandage. Flere patienter får hjælp til skift af stomibandage via hjemmesygeplejen i eget hjem, hvoraf nogle ikke fik hjælp til stomiskift før etablering. Noget tyder derfor på, at det kræver sundhedsprofessionel hjælp for nogle patienter at varetage bandageskiftet efter etablering, primært

grundet sonden, der besværliggør placering af stomipladen. Derudover har nogle patienter behov for hjælp til "fejlfinding", når systemet ikke fungerer.

Vores nuværende data tyder på, at nogle patienter opnår normal tarmfunktion efter etablering af reinfusion og kan udtrappes fuldstændigt af parenteral ernæring. Derved undgår disse patienter, de risici, der er forbundet med hjemmeparenteral ernæring og dertilhørende langvarig IV-adgang.

Konkluderende synes patientstyret reinfusion via Insides System at være praktisk mulig at etablere, og samtidig en håndterbar metode til distal ernæring hos overvejende selvhjulpne, kognitivt velfungerende og motiverede patienter.

Der skal lyde stor tak til DSKE for at tildele mig og projektgruppen Nutricias forskningslegat 2021, og dermed være med til at muliggøre, at projektet kunne iværksættes.

Klummen

Af Jens Rikardt Andersen

Fedme hos børn er et klart stigende problem og det bliver tiltagende evident, at der ikke er en helt enkel forklaring. Danial et al (Pediatr Obes 2022 Oct 12;e12983. doi: 10.1111/ijpo.12983. Online ahead of print) undersøgte indflydelsen af søvnkvaliteten på senere forekomst af fedme hos svenske børn. Data var forældre udfyldte spørgeskemaer da barnet var 1 år og der var så opfølgning, når børnene var 8 år. Ud fra 1-års svarene var det ikke uventet således, at søvnvanerne var højsignifikant bedre, hvis forældrene havde en høj uddannelse, samlevende, ikke-rygere under graviditeten og færre søskende. Der var en klar korrelation ($p < 0,0001$) mellem kort søvnlængde og antallet af vågne episoder om natten og antal natlige måltider.

Barnet BMI Z-score steg med 0.09 enheder ($p = 0,005$) for hver time søvnen var kortere. Alle de andre faktorer nævnt overfor øgede stigningstakten yderligere. Et godt søvnmønster ser ud til at føje sig til rækken af risikofaktorer for udvikling af overvægt/fedme i barnealderen.

En anden kendt risikofaktor er kostmønstret. Ashraf et al (Front Nutr 2022 Sep 23;9:1005227. doi: 10.3389/fnut.2022.1005227) udførte en tværsnitsundersøgelse på 267 førskolebørn i Canada (1,5 – 5 år). Data var fra en undersøgelse af kostvaner hos familier (242), og disse oplysninger blev reklassificeret med henblik på en inddeling i ikke-industrielt-forarbejdet mad, forarbejdede ingredienser, forarbejdet mad og ultra-forarbejdet mad (NOVA klassifikation). Endepunkter var så relationer mellem grad af forarbejdning (energi% fordeling) og antropometriske mål.

E% af ultraforarbejdet mad var signifikant, positivt korreleret til stigende BMI, taljemål og vægt hos de voksne, men ikke hos børnene. E% ikke-forarbejdet mad var negativt korreleret til taljemål hos både

voksne og børn, samt vægt hos voksne. Dette til trods for at madvanerne hos forældre og børn var tæt korrelerede. Nogle uventede fund der antyder at børnene klarer kostmæssige udfordringer langt bedre end deres forældre. Tankevækkende.

Ud over overvægt og fedme hos børn, er allergiforekomsten hos børn tilsyneladende også stærkt stigende. Chen et al (Pediatr Allergy Immunol 2022 Sep;33:e13842. doi: 10.1111/pai.13842) så på risikoen for allergiudvikling i relation til mødrenes vaner med low-carb kostformer under graviditeten. Det var en prospektiv undersøgelse med 1636 mor-barn par. Allergi blev registreret som IgE-medieret, kontakt dermatitis og fødemiddel allergi 3, 6, 12 og 24 måneder efter fødslen.

Der blev påvist IgE-medierede allergisk sygdomme hos 230 børn (14%), 77 (5%) med kontakt dermatitis og 488 (30%) med fødemiddel allergi. Den statistiske behandling er noget uigennemsigtig, men et højsignifikant fund var, at børn af mødre, der erstattede 5% af deres fedtindtag med kulhydrat, havde klart reduceret risiko for IgE-medieret allergi. Det antydes således, at low-carb diæter ikke altid er hensigtsmæssige.

Refeeding syndrom retningslinje i høring

Af guidelinegruppen under DSKEs bestyrelse

DSKE's første kliniske retningslinje præsenteres ved årsmødet i klinisk ernæring. Forinden udsendes en høringsversion til alle selskabets medlemmer, og der afholdes et initiativmøde, hvor høringsudkastet diskuteres. Initiativmødet holdes onsdag 22. marts 2023 kl. 16-18 på Aarhus Universitetshospital. Mødet live-streames via Zoom. Det kræver ikke tilmelding at deltage, og alle er velkomne. Zoom-link fremgår af programmet, der findes på <https://dske.dk/Arrangementer.html>.

Nutricias Forskningslegat i Enteral Klinisk Ernæring 2023

DSKE uddeler ved årsmødet i klinisk ernæring Nutricias forskningslegat i enteral klinisk ernæring. Legatets formål er at fremme dansk baseret praksisnær forskning inden for enteral klinisk ernæring og appellerer til ansøgere fra både primær og sekundær sundhedssektor. Ansøger skal være DSKE-medlem. Legatet er på 25.000 kr. **Ansøgningsfrist 20. april 2023** kl. 12 Se information om ansøgningsprocedure under "legater" på www.dske.dk

ESPEN rejselegater 2023

Dansk Selskab for Klinisk Ernæring (DSKE) uddeler 3 legater på hver op til 5.000 kr. til deltagelse i ESPEN kongressen i Lyon, 11-14. september 2023. Legaterne kan søges af DSKE-medlemmer, der har fået antaget et

abstract til præsentation på kongressen – det kan være enten som poster eller som foredrag. Modtagelse indebærer, at DSKE dækker dokumenterede udgifter for registreringsgebyr, transport og hotelophold under kongressen for op til 5.000 kr. Øvrige udgifter, fx forplejning, dækkes ikke af legatet. Der uddeles max 1 legat per abstract. Et af legaterne uddeles til det abstract som kåres som bedste abstract til Årsmødet i Klinisk Ernæring i København d. 12. maj 2023. Se information om ansøgningsprocedure under "legater" på www.dske.dk

Temadag om ernæringspleje udsættes

Den planlagte temadag om ernæringspleje 16. marts 2023 udsættes til 25. september 2023. Opdateret program og oplysning om tilmelding kommer senere på foråret.

Datoer i DSKE

Se programmer og tilmeld dig via: [Arrangementer | dske.dk](http://www.dske.dk)

22. marts 2023

Initiativmøde i anledning af kommende klinisk retningslinje om refeeding syndrom, onsdag 22.3.2023 kl. 16-18 på Aarhus Universitetshospital
Se program på www.dske.dk

12. maj 2023

DSKE årsmøde fredag 12.5.2023
Afholdes på Comwell Copenhagen Portside

Program og tilmeldingslink på www.dske.dk
Indsend dit abstract på max 2.000 anslag senest tirsdag d. 18. april 2023 kl. 12.00. Se mere under programmet på hjemmesiden.

7. september 2023

"Sygdomsrelateret underernæring i almen praksis" afholdes på i Medicinerhuset, Mølleparkvej 4, 3. sal. Afholdes 7. september 2023 kl. 16.00-18.30. Program er klar på www.dske.dk. Del meget gerne i dit netværk og på sociale medier 😊

25. september 2023

Temadag om ernæringspleje. Opdateret program følger. Dagen afholdes i Hvidovre.

Hold øje med DSKE på Facebook:

<https://www.facebook.com/Dansk-Selskab-for-Klinisk-Ern%C3%A6ring-DSKE-825748844131759/>

Kommende aktiviteter uden for DSKE:

ESPEN kongres 11-14. september 2023,
<https://espencongress.com>

Deadline for indlæg til næste nyhedsbrev:

11. april 2023 k. 12

Send meget gerne indlæg eller ideer til indlæg til

Mette Holst: mette.holst@rn.dk
Skriv "Indlæg til DSKE Nyhedsbrev" i emnelinjen.